gemeente
Het Hogeland

Memo
Raad

Aan: Gemeenteraad
Van: College van B&W
PFH: Karen Hansems
Datum: 20 maart 2025
Onderwerp: Informatie herstelplan Jeugdbescherming Noord
Zaaknummer: Z.HHL.089025

Geachte leden van de raad,

U bent eerder geïnformeerd over de zorgelijke situatie bij Jeugdbescherming Noord en Veilig Thuis Groningen. Graag nemen wij u mee in de actuele ontwikkelingen van deze organisatie en het besluit dat wij als college van B&W hebben genomen.

Aanleiding
De Stichting Jeugdbescherming Noord en Veilig Thuis Groningen kampt al geruime tijd met ernstige wachtlijstproblemen. Het college maakt zich ernstige zorgen over deze situatie.

Wachtlijsten
De Stichting Jeugdbescherming Noord en Veilig Thuis Groningen (JBN/VTG) is de regionaal werkende Gecertificeerde Instelling in Groningen en Drenthe en is daarnaast de Veilig Thuis organisatie in de regio Groningen.
Als Gecertificeerde Instelling geeft Jeugdbescherming Noord uitvoering aan maatregelen van ondertoezichtstelling, voogdij en jeugdreclassering. Veilig Thuis Groningen geeft advies en ondersteuning over signalen van onveiligheid in huishoudens, neemt meldingen op, doet indien nodig onderzoek en draagt zorg voor een goede overdracht en monitoring
Daarmee zijn JBN en VTG een belangrijke partner in Groningen en Drenthe in het beschermen van inwoners in kwetsbare omstandigheden en is deze organisatie onmisbaar in het waarborgen van veiligheid.
JBN/VTG en de (jeugd)regio's in Groningen en Drenthe hebben in de afgelopen jaren intensief gesproken over de wachtlijsten en hierop zijn verschillende acties uitgezet.
Als gemeenten hebben wij extra middelen ingezet en JBN en VTG hebben zich gericht op interne verbeterslagen met betrekking tot bijvoorbeeld de werkprocessen en ondersteuning van medewerkers. Echter dit heeft niet geleid tot de gewenste verbetering. Naast de reguliere sturing op JBN/VTG zowel op ambtelijk, management en bestuurlijk niveau, zijn medio 2024 de gesprekken opgeschaald. Uiteindelijk zijn deze zorgen ook opgeschaald naar de Raad van Toezicht. Dat heeft geleid tot een bestuurswissel. Kort daarop hebben de regio's Groningen en Drenthe en JBN/VTG gezamenlijk in oktober 2024 opdracht gegeven aan Andersson Elffers Felix (AEF) om een onderzoek in te stellen naar de bestaande situatie en de oorzaken daarvan. Dit met als doel te komen tot een duurzaam herstel van JBN/VTG en een toekomstbestendige organisatie.

Overbruggingscertificaat

Eind december 2024 heeft JBN de Drentse en Groningse gemeenten bericht dat door het Keurmerkinstituut een overbruggingscertificaat is verstrekt. Over deze situatie bent u eerder geïnformeerd. De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd heeft recentelijk aangegeven dat naar aanleiding van veel signalen in het land over de jeugdbeschermingsketen, een toezichttraject wordt gestart bij een vijftal gecertificeerde instellingen. Dit toezichttraject is een verlengde van het traject 'Kwetsbare Kinderen Onvoldoende Beschermd'. Vanwege het overbruggingscertificaat is JBN één van deze gecertificeerde instellingen. Daarnaast is de Jeugdautoriteit betrokken vanuit haar rol om de continuïteit van kritieke jeugdzorgfuncties te waarborgen.

Herstelplan en Acties

Eind februari 2025 heeft AEF het eindrapport 'Duurzaam herstel Jeugdbescherming Noord en Veilig Thuis Groningen' opgeleverd. De belangrijkste conclusie van de probleemanalyse van dit rapport is dat de zorgen terug te leiden zijn naar onvoldoende effectieve sturing en de cultuur van de organisatie. Met als gevolg fors verloop en verzuim op alle lagen in de organisatie. Dit rapport ontvangt u als bijlage bij deze memo
AEF heeft in dit rapport naast de probleemanalyse een herstelplan opgesteld. In dat herstelplan is het advies om (op korte termijn en tijdelijk) extra jeugdbeschermers, jeugdreclasseringswerkers en Veilig Thuis medewerkers aan te stellen. Deze ingreep is noodzakelijk om de wachtlijsten te kunnen wegwerken en om de voorwaarden te creëren waardoor JBN weer volledig gecertificeerd kan worden. Daarnaast is in het herstelplan aandacht voor het versterken van de bedrijfsvoering, de sturingsinformatie, de strategische beleidscapaciteit, leiderschap en werksfeer. Deze acties zijn van belang om de medewerkers beter te ondersteunen in hun werkzaamheden.
JBN heeft samen met de gemeenten in Groningen en Drenthe gelet op de grote urgentie van de her-certificering inmiddels meerdere van de aanbevelingen en investeringen doorgevoerd. Er zijn ervaren jeugdbeschermers en jeugdreclasseringswerkers aangetrokken, alsook praktijkbegeleiders, en gedragswetenschappers. Daarnaast wordt intensief geïnvesteerd in het sturingskader van de organisatie. Er is een stuurgroep ingericht op ambtelijk en op bestuurlijk niveau met Groningen, Drenthe en JBN/VTG waarbij in gezamenlijkheid wordt gestuurd op acties o.a. gericht op communicatie en extra ondersteuning vanuit vrijwillige hulpverlening en de lokale sociale teams.

JBN/VTG heeft onvoldoende financiële middelen om deze extra middelen in uitvoeringscapaciteit geheel voor eigen rekening te kunnen nemen. Dat zou naast de geschetste inhoudelijke risico's ook op korte termijn voor financiële risico's zorgen. Daar kiezen wij niet voor omdat we ervan overtuigd zijn dat de huidige problematiek te groot is om alleen op te lossen. We kiezen er bewust voor om in partnerschap met JBN/VTG en de jeugdhulpaanbieders samen te werken naar oplossingen. Dat doen we omdat we ons realiseren dat JBN/VTG een zeer belangrijke partner is in de veiligheidsketen die inwoners helpt in de meest kwetsbare omstandigheden. Maar daarnaast ook uit gezamenlijke zorg voor alle medewerkers die werkzaam zijn bij JBN en VTG. Gemeenten in Drenthe en Groningen maken daarom extra incidentele middelen vrij om de kosten voor deze extra jeugdbeschermers, jeugdreclasseringswerkers en Veilig Thuis medewerkers te kunnen dragen.
Dat betekent dat de jeugdregio Groningen in 2025 incidenteel bijdraagt in de kosten voor aanvullende uitvoeringscapaciteit bij JBN tot een bedrag van € 662.400,- Voor Het Hogeland betekend dit incidenteel € 53.654,- voor 2025.
Voor VTG betekent dit voor de regio Groningen in 2025 incidenteel bij te dragen in de kosten voor aanvullende uitvoeringscapaciteit tot een bedrag van € 250.000,- .

Voor de gemeente Het Hogeland betekent dit incidenteel € 19.366,- voor 2025.
De overige investeringen van het versterken van de bedrijfsvoering, sturingsinformatie en strategische beleidscapaciteit van JBN en VTG zullen, na instemming van de Raad van Toezicht, gedragen worden door JBN en VTG. De impact daarvan in 2025 is begroot op € 379.000,-.
In mei 2025 zal de eerste tussentijdse audit van het Keurmerkinstituut worden gehouden. Dat levert informatie op over de mate waarin de acties die tot nu toe zijn genomen leiden tot een voldoende positieve ontwikkeling om in september 2025 weer tot een volledig certificaat te komen. U wordt over de uitkomsten van deze tussentijdse audit geïnformeerd.
Pas als JBN het certificaat heeft behouden en bovenstaande audit leiden tot een voldoende positieve ontwikkeling, zal er een voorstel aangaande de structurele financiering van JBN en VTG voor 2026 komen. Dat zal waarschijnlijk in september duidelijk zijn.

Risico's

Enerzijds geldt dat het Keurmerkinstituut alleen een overbruggingscertificaat verleent als het voldoende aannemelijk is dat de Gecertificeerde Instelling verbetering kan realiseren en er geen sprake is van fundamentele tekortkomingen. In de periode van overbrugging zal daarnaast tussentijdse toetsing plaatsvinden om zicht te houden op de voortgang van de verbeteringen. De eerste tussentijdse toetsing vindt zoals gezegd plaats in mei 2025.
Anderzijds, wanneer JBN er niet in slaagt om de maatregelen van jeugdbescherming en jeugdreclassering voldoende tijdig en kwalitatief hoogwaardig uit te voeren conform de eisen uit het normenkader, kan dat zeer verstrekkende gevolgen hebben. Daar waar JBN voor 1000 jeugdigen en gezinnen in Groningen en Drenthe maatregelen van jeugdbescherming en jeugdreclassering uitvoert, kan in het uiterste geval de situatie ontstaan dat deze jeugdigen binnen een termijn van ongeveer een jaar, bij een andere Gecertificeerde Instelling ondergebracht moeten worden. De in en om onze regio's werkzame andere Gecertificeerde Instellingen hebben daarvoor niet de capaciteit en worstelen met soortgelijke problemen als JBN. Een dergelijke overgang zal schadelijk zijn voor de betrokken jeugdigen en gezinnen en verstrekkende gevolgen hebben voor de medewerkers van JBN/VTG, lokale teams en betrokken jeugdhulpaanbieders..
Er worden mogelijke scenario's uitgewerkt voor de situatie dat in de in de komende periode blijkt dat JBN niet tijdig aan de eisen voor certificering zal kunnen voldoen. Om dit te voorkomen, is aldus besloten om JBN/VTG met extra middelen te ondersteunen.

Besluit college naar aanleiding van het herstelplan

Het beschikbaar stellen van extra middelen voor uitvoeringscapaciteit om te zorgen dat JBN zijn certificering krijgt, is volgens het college nu de enige keuze die we kunnen maken vanuit het belang voor onze inwoners. Er zijn meerdere opties, maar alle opties vragen uiteindelijk extra middelen. Als we geen extra middelen toekennen en het certificaat van JBN daardoor niet verlengt wordt betekent dit voor gemeenten ook extra middelen voor inzet van capaciteit bij een andere Gecertificeerde Instelling en de daarbij horende frictiekosten.
Deze oplossing geeft geen garanties over het voortbestaan van de organisatie. Het blijft zorgelijk en we zetten ons maximaal in om JBN/VTG zo goed mogelijk, met oog voor de verantwoordelijkheid die we hebben, te helpen in de weg naar boven.

Gezamenlijke sturing

Zoals gezegd werken de regio's in Drenthe en Groningen hierin intensief samen met JBN/VTG. Er is een Stuurgroep die tot dusver tweewekelijks bijeenkomt, er zijn regelmatige bestuurlijke overleggen om tijdig en goed zicht op de ontwikkelingen te houden en er is

afstemming met de Raad voor de Kinderbescherming, de rechtspraak en de genoemde toezichthoudende organisaties.

Regionale informatiebijeenkomsten

Er worden twee informatiebijeenkomsten (datum naar keuze) voor raads- en commissieleden van de 10 Groninger gemeenten georganiseerd. Mogelijk heeft u de uitnodiging hiervoor al ontvangen als onderdeel van de raadsbrief over het Langjarig Perspectief. In deze bijeenkomsten wordt u geïnformeerd over het Langjarig Perspectief transformatie jeugdhulp en krijgt u ook nadere informatie over de situatie rondom JB Noord & Veilig Thuis Groningen. Er is ook ruimte voor u om uw vragen te stellen.
Het programma is tijdens beide bijeenkomsten gelijk. U kunt zich aanmelden via rigg.secretariaat@groningen.nl.

Data en locaties

- Op woensdag 16 april van 19.30 tot 21.30 uur met als gastgemeente Veendam in het Theater van Beresteyn, Museumplein 51 in Veendam
- Op donderdag 17 april van 19.30 tot 21.30 uur met als gastgemeente Het Hogeland in Op Maarhuizen, Maarhuizen 3 in Winsum.

Wij nemen aan u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,

H.J. Bolding	P.P.M. van Vilsteren
Burgemeester	Gemeentesecretaris

Bijlagen: Eindrapport, Onderzoek duurzaam herstel van Jeugdbescherming Noord en Veilig Thuis Groningen.(AEF februari 2025)